

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sreda 31. jan. / petek 2. februarja 1940

Cena posamezni številki din 150

Za dvig produktivnega gospodarstva

Ni bilo mogoče niti zahtevati niti pričakovati, da bi vodila Jugoslavija takoj po svojem nastanku dobro premišljeno gospodarsko politiko. Vsaka pokrajina je imela vse polno svojih lastnih skrbi, poleg tega je bil velik del države od vojne silno prizadet, da so se morale te rane najprej zaceliti. Poleg tega pa je bila tudi naša notranja politika tako svojevrsna, da je bilo veliko, če so se vladni posli vsaj za silo dobro opravljali, niti misliti pa ni bilo na to, da bi se začela voditi načrtna gospodarska politika.

Kar pa je bilo v prvih letih razumljivo in zato oprostljivo, to je postalo v kasnejših letih napačno in škodljivo, zlasti potem, ko so drugi narodi začeli uvajati načrtno gospodarstvo. Zavedati bi se morali, da nujno zaostajamo v gospodarski tekmi, če ne sledimo njih vzgledu. Vendar pa tega nismo storili in življenje je pri nas teklo veselo naprej, kakor da bi po vsem svetu vladali idilični časi. In tako je še danes, ko pretresa svet vojna in ko moramo biti tudi mi pripravljene na skrajne napore in največje žrtve, da rešimo svoji državi mir.

V takšnih časih pa je že čas, da začnemo voditi dobro gospodarsko politiko in da s premišljenim in načrtnim delom ne le nadoknadimo zamujeno, temveč poleg tega dosežemo še nove uspehe. Ne smemo delati več po stari šabloni, temveč treba je kreniti na nova pota, da bo zajela vso državo oživljena gospodarska delavnost.

V kateri smeri naj se giblje ta delavnost, je samo po sebi jasno. Mi smo dežela surovin in s tem je dana tudi naša naloga, da te surovine ne le izvažamo, temveč jih tudi sami doma predelujemo. Imamo n. pr. bogata ležišča železne rude, naša kovinska industrija pa je v skrbi, kako bo nadalje obratovala, ker ji primanjkuje surovega železa. Iz tega dejstva sledi jasno naša naloga, da postavimo zadosti novih topilnic, da bodo imele naše kovinske industrije dovolj surovega železa. Naš cilj mora biti, da razvijemo kovinsko industrijo vsaj v tej meri, kakor jo je razvila Madžarska, ki nima železne rude, temveč jo večinoma uvaža iz naše države. Kljub temu je madžarska kovinska industrija samo v letu 1939. proizvela železa in železnih izdelkov v vrednosti 950 milijonov pengov ali približno 9 milijard din, število v tej industriji zaposlenega delavstva pa se je dvignilo na 125.000.

Podobne rezultate bi tudi mi mogli doseči, če bi delali vseskozi pravilno. Ugovarjalo se bo morda, da smo kapitalno preslabotni, da bi izgradili takšno industrijo. Res nismo bogati, toda tako revni tudi nismo, kakor se navadno naglašajo. Koliko sto in sto milijonov smo zazidali v prazne reprezentativne stavbe, ki niso prinesle našemu gospodarstvu nič, temveč ga le obremenile. Namesto cele vrste velikih palač bi postavili nekaj visokih peč, pa bi te dajale našemu gospodarstvu vedno novo silo in cela vrsta naših ljudi bi našla trajno zaposlitev.

Podobnih primerov bi mogli navesti še celo vrsto in vsak bi bil enako prepričan, dokaz, kako

zelo bi mogli dvigniti svojo gospodarsko silo, če bi res vodili dobro gospodarsko politiko. Kako neizmerno bi mogli dvigniti samo našo agrarno proizvodnjo, če bi uporabljali več umetnih gnojil. Izdali pa smo milijone in milijone za razne podpore, s katerimi se je zdrobil denar na neučinkovite dele, namesto da bi s temi milijoni poskrbeli za boljšo agrarno proizvodnjo.

Če je res, da smo kapitalno revna država, potem je še bolj res, da moramo baš zaradi tega vsak dinar še posebno dobro porabiti. Zato smemo dati svoj denar le za investicije, ki večajo našo gospodarsko silo, ki ustvarjajo ljudem trajne možnosti zaposlitve, ne pa da zabijamo denar v stavbe, s katerimi bi se postavljali pred tujel.

Sedanja notranja preureditev

države ne bi smela imeti le tega cilja, da likvidira stara politična nasprotja, temveč bi morala omogočiti tudi novo gospodarsko politiko v vsej državi, politiko, katere prvi cilj in najvišji namen bi bil, da večja produktivno silo našega gospodarstva. Čas je, da se združimo enkrat tudi v koristnem delu za gospodarski napredek vseh nas, pa bomo kmalu dosegli tudi vse svoje druge želje.

oddelka za socialno politiko in narodno zdravje: Kosi s. r.

Upamo, da po tej jasni okrožnici banske uprave ne bo več silila policija trgovcev, da označijo s cenami tudi luksuzne predmete. Če bi se pa to kje vendarle zgodilo, potem naj prizadeti trgovci to takoj prijavijo svojemu združenju ali pa Zbornici za TOI. Ponovno pa poudarjamo, da smo prepričani, da do takšnih nedopustnih zahtev vendarle ne bo več prišlo.

Zakaj ni pri nas petroleja

Odprto pismo petrolejskemu kartelu, tvrdkama Standard in Shell

V vsej Sloveniji primanjkuje že tri mesece petroleja. Naše podeželsko ljudstvo je moralo božične praznike prebiti brez luči. Stotine trgovcev, naših odjemalcev, mnogo občin, župnišč, šol in kmetov se obrača vsak dan na nas in zahteva petrolej, ki ga jim po Vaši krivdi ne moremo dati.

Naj izve slovenska javnost, kdo je kriv, da si naše podeželsko ljudstvo ni moglo o božiču prižgati skromne luči in da ob dolgih zimskih večerih ne more opravljati svojega dela.

Samo Vi in Vaši pajdaši so temu krivi, in to iz naslednjih razlogov:

1. Naši dobaviteljski rafineriji »Aquila« v Trstu ste lansko leto odstopili 5%ni delež na Vašem ogromnem dobičku samo zato, da nam Slovencem ne prodaja več petroleja, bencina in olja in da vam nihče ne bi mogel več konkurirati.

2. Ker Vi nimate zadosti cistern, je nam železnica prepovedala pošiljati cisterne v Romunijo, odkoder bi bili sicer lahko dobili petroleja, kolikor bi hoteli.

3. Ko nam je železnica pred kratkim zopet dovolila, da smemo del naših cistern poslati v Romunijo po blago, pa nam po Vaši krivdi Uprava državnih monopolov dne 22. decembra 1939. ni hotela več izdajati uvoznih dovoljenj za petrolej, rekoč, da nam uvoz ne bo več mogoč, ker bi pri tem izgubili denar.

4. Res je po Vaši krivdi istega dne izšla naredba, da se zniža monopolna taksa, in sicer za Vas, inozemske tvrdke, za din 2— po kg, za vse ostale domače tvrdke pa samo za din 0'25. Torej ste z napačno kalkulacijo dosegli, da plačujete sedaj za 1 kg petroleja skupno din 2'64 na državnih dajatvah in tovarnihah manj kakor mi.

Mi plačujemo za carino, doprinos, davek din 128'04, Vi samo din 55'64. Mi plačujemo nadalje za tovarnino do Maribora din 84'60. Vi samo din 65'90, za monopolno takso plačujemo din 375—, Vi samo din 200—.

Za 100 kg plačujemo din 585'64, Vi pa samo din 321'54.

Ker pa je petrolejska cena fiksirana, bi morali mi prodajati petrolej v zgubo.

To znižanje monopolne takse ste dosegli na naslednji način: Ker niste hoteli več proizvajati petroleja, ga je povsod v državi zmanjkalo. Ko ste bili poklicani na odgovornost, ste s povsem napačno kalkulacijo dokazali, da imate pri petroleju zgubo in da ne morete konkurirati domačim uvoznikom, čeprav ste že itak plačevali, kakor zgoraj razvidno, din 89'10 manj carine in tovarnine.

V tej nepravilni kalkulaciji pa ste dokazali, da stane Vas petrolej

din 175 več, kakor nas male firme in na tak način dosegli, da se sedaj vam računata monopolna taksa za din 175 manj kakor domačim uvoznikom.

5. Ker že od 6. septembra 1939. dalje nismo smeli več naših cistern pošiljati po petrolej, smo ga morali že v jeseni kupovati pri Vas. Ker vam nismo mogli več konkurirati, ste povišali prodajne cene od din 7'10 na din 8— in višje. Od 8. novembra 1939. pa nam sploh niste hoteli dati niti 1 kg petroleja več, ker ste dobro vedeli, da nam bo sedaj vsak uvoz petroleja nemogoč. Čelo nad našimi prejšnjimi odjemalci se maščujete in jim nočete dati blaga, češ da ga tudi prej niso kupovali pri Vas. Tako se Vaše obveze, da boste prodajali petrolej v vseh sreskih mestih po določenih cenah, enostavno ne držite, čeprav je predvidena kazen od din 500— do din 500.000—.

6. Na ta način je v Sloveniji prenehala naša prodaja petroleja s 500.000 kg letno in je moralo radi Vas ostati naše podeželsko

ljudstvo čez praznike brez petroleja. Pa tudi sedaj ga še ni in ste nam tudi v Vašem pismu dne 2. januarja 1940. naznanili, da nam petroleja ne morete prodati. Tako sem jasno dokazal, da ste Vi krivi nad tem, da pri nas v Sloveniji ni petroleja, čeprav se lahko dobi v Romuniji in v Italiji v poljubnih količinah.

Veselilo me bo, ako pride zadeva pred redna sodišča, ki bodo Vaše manipulacije razkrinkala.

Obenem pozivam naše narodne zastopnike, da ukrenejo potrebno, da se tudi domačim tvrdkam zniža carina in monopolna taksa, nakar bomo lahko prodajali petrolej v zadostnih količinah in din 1— po kg ceneje, kot so sedaj za Vas določene cene.

Vas pa svarim pred Vašim postopanjem, ker bo sicer tudi naša javnost začela nastopati proti vam, kot se je to zgodilo tvrdki Standard že svojčas v Ameriki.

Pozivam Vas, da me tožite, ker trdim, da ste s povsem napačno kalkulacijo varali in oškodovali državo. Gustav Goll.

Luksuzni predmeti so izvzeti iz protidraginjske uredbe

Policija naj se po tem ravna!

Uredba o zatiranju draginje in brezvestne špekulacije čisto jasno določa, da ni treba luksuznih predmetov, ki so navedeni v seznamu luksuznih predmetov po zakonu o skupnem davku na poslovni promet, označevati s cenami. Da ne bi bilo nobenih dvomov, kateri predmeti se po protidraginjski uredbi smatrajo kot luksuzni, smo zato v »Trgovskem listu« ta seznam tudi objavili. Kljub temu pa prihajajo od trgovcev z vseh strani pritožbe, da policija tega jasnega določila protidraginjske uredbe ne upošteva, temveč še nadalje na svojo roko zahteva, da so označeni s cenami tudi luksuzni predmeti. Mi smo že enkrat proti temu nastopili ter opozorili na popolno nedopustnost takšnega postopanja, toda kljub temu se še niso nehale pritožbe proti temu postopanju.

Zbornica za TOI v Ljubljani je zato s predstavko št. 23112 z dne 16. decembra 1939. opozorila kr. bansko upravo, da zahtevajo policijske oblasti, da se označijo s cenami tudi luksuzni predmeti, kljub jasni določbi čl. 1., (1), točka 6., uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, po kateri so predmeti nujne potrebe sploh izvzeti od določb uredbe, če so v spisku luksuznih predmetov po

zakonu o skupnem davku na poslovni promet.

Okrožnica banske uprave

V zvezi s to predstavko je kr. banska uprava poslala vsem gospodom sreskim načelnikom in predstojnikom mestnih občin, gospodu upravniku policije in predstojnikom mestnih policij pod VI. št. 30.134 z dne 4. januarja 1940. naslednjo okrožnico:

»Po določbi čl. 1., al. 1., točka 6., uredbe z zakonsko močjo o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije od 20. septembra 1939., M. S. št. 1160, ne spadajo pod določbe navedene uredbe predmeti nujne potrebe, če so v spisku luksuznih predmetov po zakonu o skupnem davku na poslovni promet.

Glede na to se označevanje cen posameznih predmetov, ki je odrejeno po čl. 6. cit. uredbe pri prodaji življenjskih potrebščin in ostalega blaga v prodajalni (obratovalnici) na trgu ali na drugem kraju, ne nanaša na predmete nujne potrebe, ki so navedeni v spisku luksuznih predmetov po zakonu o skupnem davku na poslovni promet, ter v takih primerih odpada preiskovanje in senjenje.

Po pooblastilu bana načelnik

Tudi banovinski proračun zvišan

Novi banovinski proračun predvideva 139.831.260 din izdatkov ter je za 2'8 milijona din večji od lanskega. Predvsem je zvišan, ker so proračunske rezerve zvišane od 1 na 3 milijone din.

Doklade ostanejo iste, vendar pa je zaradi davčne reforme njih donos proračunan višje od 68'3 na 69,7 milijona din.

Plačevale se bodo torej še nadalje te doklade: 50% občna, 5% cestna, 5% zdravstvena in 35% šolska.

Proračun banovinskih podjetij izkazuje 72.272.020 din izdatkov.

Konferenca zaradi davčne reforme v Splitu

V Splitu je bila v trg. industrijski zbornici konferenca tamkajšnjih gospodarskih ljudi zaradi nove davčne reforme. Na konferenci se je med drugim tudi konstatiralo, da se bodo tudi samoupravne doklade zaradi nove davčne reforme znatno zvišale. Naglašala se je zato potreba, da tudi občine omeje svoje izdatke, kakor jih morajo omejiti vsi posamezniki. Tudi občine morajo gledati na to, da se proizvodnja poveča, da bodo cene čim manj zvišane, ker se bo sicer obratovanje v obratih zmanjšalo. S tem pa bi padli ne le državni, temveč tudi samoupravni dohodki, a povečala bi se tudi brezposelnost. Soglasno je bil na koncu konference formuliran predlog, da banovinske in občinske doklade skupno ne smejo znašati več ko 50 odstotkov vseh državnih davkov. To mora veljati vsaj tako dolgo, dokler traja sedanja gospodarska stiska.

Cene tiskarskih proizvodov zvišane

Državna konferenca vseh tiskarn v Jugoslaviji je sklenila, da se zaradi podražitve papirja in vsega drugega tiskarskega materiala ter zaradi zvišanja delavskih mezd zvišajo cene vsem grafičnim proizvodom.

Zvišanje minimalnih mezd

Ban dr. Natlačen je izdal odredbo, s katero je spremenil odredbo o minimalnih mezdah z dne 31. julija 1937. Minimalne mezde se po tej odredbi določajo na 3 din za uro, v krajih pod 5000 prebivalcev v trgovini in obrtu za kategorijo c na 275, za delavce in delavke izpod 18 let pa v kategoriji b na 275, v kategoriji c pa na 250 din.

Letna skupščina Združenja trgovcev v Slov. Bistrici

bo dne 18. februarja 1940. Vsa ostala združenja se naprošajo, da za ta dan ne skličejo letnih skupščin.

Seja gostinskega odseka Zbornice za TOI

V ponedeljek dopoldne je bila seja gostinskega odseka Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Sejo, ki so se je udeležili vsi člani gostinskega odseka, je vodil predsednik gostinskega odseka Ciril Majcen. Poslovno poročilo je podal referent odseka dr. Jure Koc. Iz statističnih podatkov posnemamo, da je bilo v letu 1939. v gostinski stroki 359 prijav in 316 odjav, tako da znaša prirastek nasproti lanskemu letu 43 gostinskih obratov. Ta prirastek gre izključno v dobro krčmah, ki je pa še znatno večji, ako upoštevamo, da je bilo pri krčmah 101 prijava in samo 38 odjav. Ta pojav je razlagati s tem, da zahtevajo krčme manjšo režijo kot gostinski obrati višje vrste, na drugi strani pa ni treba za dosego dovolila za izvrševanje krčme na deželi nobene strokovne usposobljenosti. Temu pojavu osvetlila zbornica vso svojo pozornost.

Glavna točka dnevnega reda je bila razprava o uvedbi državne trošarine na vino in žganje in v zvezi s tem o novih zadevnih predpisih glede pobiranja trošarine na vino in žganje. Gostinski odsek se je soglasno izrekel proti uvedbi registrov in se je soglasno izrekel za kontrolne knjige, ki so bile uvedene dosedaj v dravski banovini in ki so nudile naravnost odlično možnost kontrole, kar se vidi že iz dejstva, da je kraljevska banska uprava dravske banovine prejela letno na podlagi svojega kontrolnega sistema nad 20 milijonov dinarjev iz naslova trošarine na vino in žganje. Prav tako je gostinski odsek soglasno sklenil predlagati obračunsko plačevanje trošarine, t. j. plačevanje trošarine v obrokih, kakor je bilo to dosedaj v Sloveniji uvedeno. Zastopstvo zbornice oziroma odseka bo te zahteve zagovarjalo in branilo na anketi pri ministrstvu za finance.

Nato je gostinski odsek razpravljal o nadaljnjih točkah dnevnega reda, in sicer o obrtno-pravnih zadevah kakor tudi o raznih prošnjah. Sejo, ki se je začela ob 10. uri dopoldne, je ob pol 2. uri popoldne zaključil predsednik gostinskega odseka g. Ciril Majcen.

Gospodarska Sloga bo odkupovala vino kmetov

Ker je dr. Maček opozoril direktorja Gospodarske Sloge dr. Dragotina Totha, da je treba pomagati revnim kmetom v vinorodnih krajih z odkupom vina, je Gospodarska Sloga sklenila, da bo začela kupovati neprodane zaloge od kmetov. K tej akciji bo skušala pritegniti tudi Prizad. Oba bosta kmetom plačevala pravične cene. Gospodarska Sloga je dosedaj že odkupila 13 cistern vina.

Stare šibeniške soline nameravajo obnoviti

V Šibeniku nameravajo obnoviti stare soline, ki so obratovale od 14. do srede 18. stoletja. Preje je znašala kapaciteta teh solin okoli 2-5 milijoni kg, nove pa bi mogle proizvesti na leto 8 milijonov kg soli. Občina v Šibeniku pripravlja velik elaborat o obnovi soline ter bo nato poslala ta elaborat fin. ministrstvu in upravi drž. monopolov, da se čim prej dovoli obnova soline.

Cementa imamo za 6 mesecev normalne potrošnje

Tvornica cementa »Split« na Majdanu je ustavila obratovanje in odpustila vseh 700 delavcev. Tudi več drugih dalmatinskih cementarn je ustavilo delo. Pričakovati pa je, da bodo še druge tvornice sledile temu primeru. Vzrok ustavitve obratovanja je v tem, ker je v skladiščih tvornic okoli 4000 ton izdelanega cementa, kar zadostuje za potrebe izvoza in kritje domačih potreb za približno pol leta.

Trgovci naj prodajajo petrolej v očitno izgubo

Kako se pri nas izdajajo predpisi, dokazujejo s posebno jasnostjo predpisi o prodaji petroleja. Na lepem je izšel predpis, da se uvaja za petrolej enotna cena za vso državo. Povsod se mora prodajati petrolej po 7 din. Napravila se je velika gesta, da se pomaga ljudem, gesta sama pa je bila izvršena na račun malih trgovcev.

Kajli istočasno je bilo odredeno, da se popišejo zaloge petroleja le pri grosistih, ne pa tudi pri detajlistih. Z drugimi besedami se pravi to, grosistom se bo vrnila cena razlika med nabavno in prodajno cenno petroleja, ne pa detajlistom, ki so največji reveži. Da se razume ta v celotnem obsegu, treba upoštevati, da so se morali mali trgovci precej založiti s petrolejem, ker se je splošno govorilo, da bo petroleja zmanjkalo. Petrolej so plačali podeželski trgovci tudi po 8'85 din za kg, sedaj pa naj prodajajo petrolej po 7 din.

Od trgovca se torej naravnost zahteva, da prodaja petrolej v izgubo. Ne glede na to, da je takšno prodajanje v ostrem nasprotju z vsemi trgovskimi običaji in znak največje trgovske nesolidnosti, je tudi čisto nedopustno, da bi se na tako skrajno način jemal davkoplačevalec denar.

Ker je vendarle preočito, da ne more oblast od nikogar zahtevati, da opravlja svoj obrt, od katerega plačuje davek, v izgubo, so bili trgovci prepričani, da je popis petroleja pri detajlistih le pomotoma izostal. Bili so zato tudi prepričani, da bo ta pomota v kratkem popravljena.

To pa se ni zgodilo in zato je Zveza trgovskih združenj s posebno predstavo opozorila upravo drž. monopolov, da je popolnoma nemogoče, zahtevati od trgovcev, da prodajajo petrolej v zgubo ter zato zahtevala, da se naknadno odredi popis zalog petroleja tudi pri detajlistih.

se ne popravi!

Na svojo predstavo je dobila Zveza trg. združenj po glavnem oddelku finančne kontrole v Ljubljani od oddelka za tekoče gorivo pri upravi drž. monopolov naslednji odgovor:

»Oddelek naj sporoči Zvezi trg. združenj v Ljubljani, da se je izvršil popis zalog petroleja po oddelku finančnega ministra na dan 21. decembra 1939. in da se naknadni popis ne more izvršiti.«

Tako torej! Malemu trgovcu se noče popraviti. Ta je prisiljen, da prodaja v izgubo. Kje naj vzame denar, da to izgubo krije, za to ne vpraša nihče! In tudi za to se nihče ne mení, če bi zaradi tega trgovec propadel. En davkoplačevalec več ali manj, tudi to je vseeno. Kar težko je verjeti, da je takšno naziranje res mogoče.

Ali pa je to v interesu državne oblasti, je drugo vprašanje, ki je tako jasno, da ni treba o njem niti razpravljati.

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Perle, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Tako je trgovec detajlist v tem težkem položaju, kakor nam piše naročnik lista:

»Danes je prišel v mojo trgovino tukajšnji finančni organ in me začel zasliševati zaradi prodaje petroleja, ker da sem bil ovaden, da sem prodajal petrolej po 9'— za kg, a je predpisana cena 7 din za kg. Pokazal sem mu račun, iz katerega je bilo razvidno, da sem plačal petrolej po 8'85 din za kg in da mi torej ni mogoče prodajati petrolej ceneje ko po 9 din. Moja pojasnila niso pomagala in sedaj mi grozi kazen 500 din!

Nato sem dobil od sreskega načelstva v Krškem maksimalni cenik o najnujnejših življenjskih po-

trebščinah, v katerem je bila navedena cena za petrolej po 7 din za kg. Po prejemu tega cenika sem prodajal petrolej po 7 din za kilogram in imel pri vsakem kilogramu 1'85 din izgube, če kalamiti ne upoštevam!»

Mislimo, da je zahteva, da prodaja trgovec v izgubo, v tako očitnem nasprotju z vsakim pravnim čutom, da bi morali obupati nad vsem, če bi morali njeno nezaljšano še posebej dokazovati!

Zato zahtevamo: Zaloge petroleja se morajo popisati tudi pri detajlistih, oziroma jim na podlagi faktur vrniti razlika med nabavno in prodajno ceno petroleja!

Krivicice glede prodaje pa mora biti konec.

Zopet brez sodelovanja trgovcev!

Snuje se nova uredba o nadzorstvu nad cenami važnih življenjskih potrebščin

Trgovstvo severne Slovenije budno spremlja vse pojave, ki so v zvezi z gospodarskim življenjem, posebno v kolikor se smatrajo kot posledica vojne v Evropi. Zlasti zasleduje vse korake, ki jih pristojni krogi v Beogradu pripravljajo na zahtevo konsumentov, da se prepreči nadaljnje dviganje cen. Zato tudi trgovski in sploh gospodarski krogi z velikim zanimanjem pričakujejo novo uredbo o izvajanju kontrole nad cenami življenjskih potrebščin, ki jo v Beogradu že nekaj časa napovedujejo. Kakor znano, je bil prvotni načrt, ki ga je izdelalo ministrstvo za socialno politiko, odklonjen, ker nikakor ni ustrezal svojem namenu. Tudi je predvidena ustanovitev osrednjega urada za nadzorstvo nad cenami pri pristojnem ministrstvu.

Trgovstvo zlasti v Mariboru pričó tega predvsem ugotavlja, da se zopet snuje uredba, ki je zelo dalekosežnega in usodnega pomena za naše gospodarstvo, ne da bi bili pri tem zaslišani gospodarski krogi, katerim je vendar v prvi vrsti uredba namenjena. Ze tokokrat so se trgovci po svojih stanovskih organizacijah pritožili, da se pri izdaji zakonov, uredb in sličnih ukrepov, namenjenih našemu gospodarstvu, dosledno brskirajo gospodarski strokovnjaki in praktiki ter naše gospodarske organizacije. Naglašalo se je, da je potem gospodarstvo prav po nepotrebnem huje prizadeto, ker sestavljajo takšne dalekosežne ukrepe ljudje, ki ne poznajo iz prakse poslovnega življenja.

Politične vesti

Zanimanje evropskih držav za beograjsko balkansko konferenco postaja vedno večje, kar dokazujejo tudi številni članki v velikih listih o ciljih in namenih konference. Posebno zanimanje vzbuja stališče Romunije, ki v zadnjem času občuti zaradi svojega petroleja posebno močan pritisk veselit. Iz Rima svetujejo Romuniji, da prizna Madžarski in Bolgarski vsaj to koncesijo, da da za začetek Transilvaniji in Dobrudži avtonomijo, dočim bi se o spremembi meje Romunije proti Bolgarski in Madžarski razpravljalo šele po vojni.

Nemški in italijanski listi pišejo obširno tudi o stališču Turčije ter s are Romunijo pred turškim načrtom, da bi vse balkanske države ustanovile močan blok, ki bi naj obranil nevtralnost balkanskih držav. Nemški tisk vidi v Turčiji le državo, ki zastopa interese Francije in Anglije ter je zato do Turčije skrajno nezaupljiv. Precej soglasno pa vsi listi poudarjajo močno stališče Jugoslavije ter njeno posredovalno vlogo med Madžarsko in Romunijo.

Rimski list »Tevere« piše, da nameravajo Francozi in Angleži Turčijo, da bi zahtevala od Italije odstopitev Dodekaneških otokov. List svari Turčijo, da nikar ne posluša teh nasvetov.

»Politika« poroča iz Carigrada, da so turški politični krogi mnenja, da je v nemškem interesu, če se obrani mir v Podonavju in na Balkanu, ker bi s tem Nemčija obvarovala svoje trgovske interese. Sovjetska Rusija je danes preveč zavzeta s Finsko, da bi si še na jugu ustvarila novega in močnejšega sovražnika kakor je Finska. Italija je nasprotna vsakemu konfliktu v tem delu Evrope. Zato ni vsaj zaenkrat nobene nevarnosti za mir na Balkanu. Največja nevarnost pa je v tem, da se vodi vojna na različnih poljih. Vojna propaganda in gospodarska vojna sta ravno tako važni ko vojna na fronti. Zlasti Anglija skuša čim bolj uveljaviti gospodarsko vojno.

Turški list »Jeni Sabah« v Carigradu naglašalo, da so Dardanele v primeru vojne nevarnosti za Romunijo odprte za vsako pomoč Romuniji.

Z volitvami v okrajih Sofija in Stara Zagora so bile končane bolgarske volitve v sobranje. Od 160 izvoljenih poslancev je 140 za vladó Kjuševanova, ki ima torej v novem sobranju zelo močno večino.

Novo bolgarsko sobranje se sestane 24. februarja.

Nemčija je baje jamčila Romuniji, da se ji ni treba bati sovjetskega napada.

Nepričakovano je imel Hitler vendarle ob obletnici nar. socialističnega režima v Nemčiji svoj običajni govor. Govoril je v športni palači v Berlinu. Na zborovanju je bila zlasti zbrana mladina. Otvoritveni govor je imel propagandni minister dr. Göbbels, ki je zlasti poudarjal solidarnost nemškega naroda s Hitlerjem.

Hitler je v svojem govoru najprej naglasil, da se mora Nemčija boriti proti istim nasprotnikom kot nekdanj. Nar. socialisti so spoznali, da bo Nemčija dosegla samo to, kar si bo priborila. Zato se je tudi dobro pripravila in tako dosegla: 1. 1936. zasedbo Porenja, 1937. začela gospodarsko štiriletko, 1. 1938. si priključila Avstrijo in Sudete, 1. 1939. pa Češkoslovaško in Poljsko. Ze 1. 1938. smo vedeli, da pride do vojne, ker da so Angleži vojno hoteli. Poljska bi bila pristala na sporazum, a Angleži tega niso dopustili. Zato pravimo danes Angliji in Franciji: Hoteli ste borbo, sedaj jo imate!

Prva faza vojne je bila politična, je nadaljeval Hitler. Zavarovali smo si hrbet s pogodbo z Italijo. S sporazumom z Rusijo pa smo si ustvarili varno zaledje. Chamberlain se je mesece dolgo zaman trudil, da bi dosegel sporazum z Rusijo in zato razumem, če je divji, ker se je menil to posrečilo.

Sedaj se prične drugi del vojne. Če grozi Churchill z bombami, morem reči, da smo tudi na to dobro pripravljeni. Če sta storila Francija in Anglija v teh petih mesecih mnogo, potem še pojma nimajo, kaj je storila Nemčija. Nemčija je danes največja svetovna sila in kdor dvomi v njeno moč ali v enotnost nemškega naroda, se strahovito moti. Morda mu bodo že v najkrajšem času dokazale divizije Avstrijcev, kako je Nemčija enotna. Nemški narod in jaz sva si popolnoma soglasna, da ni nobenega sporazuma več brez popolnega priznanja vseh nemških zahtev in pravic. Nemški narod mi je dal svoje zaupanje, ki ga bom opravičil kakor v preteklosti, tako tudi v bodočnosti. Nemčija ne bo nikdar propadla, temveč zmagala in za to zmago se bo ves nemški narod boril do zadnje kaplje krvi.

Francoški min. predsednik Daladier je govoril po radiu. Uvodoma je v ostrih besedah obsojal postopanje Nemčije, ki je tuje narode ponižala na položaj sužnjev. V Avstriji, Češki, Slovaški in Poljski da so vzeta narodom njih premoženja. Nemčija uničuje vse razrede in vsa plemena, kakor dela tudi v sami Nemčiji. Nemški narod je postal suženj svojih gospodarjev, Čehi in Poljaki pa so sužnji teh sužnjev.

Nato je Daladier apeliral na vse civilno prebivalstvo, da prevzame enake žrtve ko vojaki na fronti. Totalna vojna se še ni pričela, a se more začeti vsak hip. Zaledje mora zato omejiti svoje udobnosti. Za totalno vojno potrebuje Francija množice in municije. Tovarne morajo delati neprestano. Vsi Francozi morajo živeti enako disciplinirano ko vojaki na fronti. Nemci upajo, da bi mogli z rdečo propagando oslabilo Francijo. Zato se mora proti tuji propagandi nastopiti z vso silo. Nemška propaganda računata na dobroto mas in zato se ne obračata na junake, temveč na tiste, katere junaki na fronti ščitijo. Daladier je nato opozarjal Francoze, da ne podcenjuje materialno silo Nemčije. Nemčija tlačí individualno svobodo, da poveča napadalno silo Nemčije. Na koncu svojega govora je izrekel Daladier trdno prepričanje, da bo Francija vendarle zmagala in s tem rešila svobodo in človeško dostojanstvo.

Sovjeti ponovno demantirajo, da se v sovjetski Galiciji koncentrirajo nemške čete. Tudi romunske vesti pravijo, da so prišli v Galicijo le manjši oddelki nemške vojske, da nadzirajo nemoten železski promet na progi iz Romunije v Nemčijo. Švicarski dopisnik bernskega lista »National Zeitung« pa trdi, da so prišle v Galicijo nemške čete v treh kontingentih. Prve čete so prišle že pred 14 dnevi. Naloga teh čet je bila, da nadzirajo reparacijsko nemških naseljencev. Drugi kontingent nemške vojske je zasedel železniško progo, ki gre skozi Stanislavov in Drohobč. Tretji nemški kontingent, v katerem je tudi mnogo motoriziranih čet, pa se je nastanil okoli Lvova, Premisla in Stanislavova. Kaj je namen teh čet ni znano.

Nemci poročajo, da so nemška letala napadla ob angleški obali angleške oborožene trgovske ladje, ki so potovale v spremstvu vojnih ladij. Čeprav so ladje takoj otvorne ogenj na letala, se je nemški letalom posrečilo, da so, kakor zatrjuje nemško poročilo, 7 trgovskih in dve patrolni ladji uničila.

Rok za prijavo pridobnine podaljšan

Ker so zaradi davčne reforme nastale močne spremembe glede davčnih predpisov, so nekateri davčni zavezanci zaprosili finančno ministrstvo, da podaljša rok za vložitev davčnih napovedi. Finančni minister je tej prošnji ustregel ter podaljšan rok za vložitev davčnih napovedi za pridobnino, posebni davčni dodatek, davek na poslovni promet, davek na luksus, samski davek in sanitetni davek do 15. februarja. Ni pa bil podaljšan rok za prijavo davka za obrambni fond. Želeti pa je, da bi se podaljšan tudi ta rok, ker bi bilo s tem davkoplačevalcem ustreženo.

Ali bomo izkoriščali oljnate škrljence?

Posvetovalni odbor za propagando domačih pogonskih goriv je na svojih zadnjih sejah razpravljalo o načrtih inž. Novaka Popovića o pridobivanju nafte iz škrljencev. Minister za gozdove in rudnike je ta predlog izročil tudi vojnemu ministru in finančnemu ministru. Posvetovalni odbor je na svoji zadnji seji delegiral 5 svojih članov z univ. prof. inž. Dušanom Tomičem na čelu, da razlože koristnost tega predloga na višjih mestih. Tako posvetovalni odbor ko tudi uprava drž. monopolov uvidevata važnost tega predloga ter bosta posvetila vprašanju pridobivanja nafte iz škrljencev vso svojo pažnjo.

Racioniranje železa v Češko-Moravski

Po vesteh iz Prage se bo s 1. februarjem racionalna uporaba železa in jekla v šestih največjih češko-moravskih kovinskih podjetjih. Posebno prizadete bodo od tega tovarne Škoda, Tatra, Praga in druge. Kasneje se namerava razširiti racioniranje železa in jekla tudi na manjša podjetja.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 31. januarja objavlja: Uredbo o ustroju in službi čuvajsko-logarskega osebja pri upravi državnih gozdov — Uredbo o ustanovitvi sklada za podeljevanje nagrad finančnim organom za uspešno delo pri odmeri in izterjavi davkov — Odredbo o spremembi odredbe o minimalnih mezdah v dravski banovini — Odredbo o določitvi minimalnih mezd za trgovsko in ostalo višje pomožno osebje.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Franca Arka, poobl. graditelja v Ljubljani. Poravnalni sodnik Šporn, poravnalni upravnik odvetnik dr. Fran Kandare. Narok za sklepanje poravnave dne 29. februarja ob 11, rok za oglasitev do 15. februarja.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženju trgovca Antona Severja v Semiču. Poravnalni sodnik dr. Širko, poravnalni upravnik odvetnik Pretnar v Metliki. Narok za sklepanje poravnave dne 29. februarja ob 11, pri sodišču v Metliki, rok za oglasitev do 20. februarja.

Poravnalni postopek Plevčak Marije in Bauman Marije v Dobovi in Ločjem dolu je končan.

V konkurzni zadevi tt. Klemenčič Berta & Co. »Mojkoc« v Ljubljani se odreja posebni ugotovitveni narok na dan 8. februarja ob 8.

Konkurz o premoženju hotelirja in posestnika Ivana Lončarja v Trzinu je odpravljen, ker je bila razdeljena vsa masa.

V poravnalni zadevi trgovca Andreja Bohinca v Medvodah se prelaga poravnalni narok na dan 7. februarja ob 10.

Končan je poravnalni postopek trgovke Ide Stiger v Slovenski Bistrici.

Arktična zima in mednarodni lesni trg

Dovozi iz skandinavskih držav ustavljeni

Najnovejša številka revije »Internationaler Holzmarkt« objavlja naslednje zanimivo poročilo o stanju na mednarodnem lesnem trgu.

Ze v novembru in decembru 1939. je mednarodni lesni trg zaradi angleške blokade in nemških protiukrepev padel na minimum, ki daleč prekaša običajno sezonsko nazadovanje. Ob koncu leta je prišlo z izjemo lesnih dobav iz raznih lesno-izvoznih držav v Nemčijo le do zelo skromnih mednarodnih lesnih transportov, zaradi arktične zime pa so se v januarju še ti nehali.

Značilno za januar 1940 je, da v tem mesecu lesnih pošiljk iz baltičskih obrobni držav, ki spadajo k najpomembnejšim lesnim izvoznikom na svetu, sploh ni bilo. Severno-švedska in finska pristanišča so v tem času običajno vsako leto zaprta, v južnih pristaniščih pa se razvija promet tudi vso zimo. Letos pa so bila zaradi nenavadno ostre zime tudi ta pristanišča odtegnjena prometu.

Pa tudi lesna izvozna središča na Latiškem, v Estoniji in Litvi so morala svoje obrate ustaviti, ker so tudi pristanišča v teh državah večinoma zamrznila.

Lesne pošiljke via mare iz nekdanje Poljske, ki so doživljale prejšnja leta ravno v zimskem času visoko sezono, ker je bila ta čas skandinavska konkurenca izločena, so se letos popolnoma ustavile. Zapadni evropski trgi, zlasti Anglija, iz tega dela Evrope zato ne morejo letos dobiti lesa.

Tudi romunske lesne pošiljke via mare so trenutno popolnoma nemogoče, ker je Donava zamrzla.

pošiljke po Črnem morju pa zadevajo na mnogo prevelike težkoče.

Pa tudi po kopnem je lesni promet zelo otežkočen

Izredno nizke temperature, ki vladajo nad vso Evropo in velik sneg, ki je zapadel, so tudi prevoz lesa po kopnem zelo otežkočili. Po vodnih potih je zaradi ledu promet ustavljen, a tudi prometu po železnici se postavljajo velike ovire. Deloma ovira železniški promet sneg, deloma vlada pomanjkanje vagonov, deloma pa je tudi težaven dovoz do železnic.

Prometne motnje zaradi snega se javljajo skoraj iz vseh držav. Iz Madžarske poročajo o mestoma dva metra visokem snegu, na Slovaškem so železniške zveze na več krajih pretrgane, v Romuniji ovirata promet mraz in sneg. Iz Jugoslavije poročajo o velikih snežnih zametih, celo iz Italije prihajajo poročila o snežnih zametih. Vse te naravne katastrofe povzročajo za lesno trgovino velikanske težave.

Nobeni terminskih kupčij za leto 1940.

S temi ovirami za lesne pošiljke pa posledice ostre zime nikakor še niso izčrpane, kajti te so tudi sopovzročile, da v zvezi s splošnim gospodarskim položajem niso bile dosedaj sklenjene še nobene terminske kupčije.

Švedska ni n. pr. razen nemških nabav za prvo odprto morje še skoraj nič prodala. Nemčija je navzlic vojni in navzlic nenormalni zimi začela s svojimi terminskimi

nakupi ter so bili že sklenjeni zaključki o čimprejšnji dostavi večjih količin.

Vsi drugi odjemalci švedskega lesa pa dosedaj še niso prišli na trg ter v Stockholmu že računajo s tem, da ne bo mogoče doseči v bližnjem času nobenih večjih kupčij. Podobne razmere vladajo tudi v drugih državah, ki izvažajo les.

Veliko škodo je povzročil mraz po gozdovih

Zaradi velikega snega so nastale v gozdovih tudi velike škode. Tako poročajo iz Slovaške, da je v Karpatih visok sneg polomil mnogo drevja. Podobno se poroča tudi iz Madžarske in iz romunskih Karpatov.

V češko-moravskem protektoratu je napravil sneg zelo veliko škodo ter se ceni, da je v zapadnih in vzhodnih gozdih pokrajinah postalo žrtev snežnega pritiska približno 1,5 milijona kub. metrov. To pomeni, da je treba računati s čeznormalno sečnjo.

Tudi v alpskih deželah je napravil sneg znatno škodo, in sicer tako v nemških kot tudi v švicarskih in italijanskih Alpah. Podrobnih poročil pa še ni. Zaradi velikih snežnih količin, ki leže na gorah, pa se mora računati tudi z nevarnostjo, da bodo plazovi napravili še precejšnjo škodo. Če bi se pa sneg začel nenadoma topiti, potem se je bati tudi povodnji.

Končno je treba računati tudi s tem, da bodo zaradi izrednega mraza trpela tudi gozdna dela in da bo tudi sečnja manjša.

Uspehi avtarkičnega stremljenja

v italijanskem lesnem gospodarstvu

Italijanski strokovni list »Lignum« je objavil daljši članek o rezultatu avtarkičnih prizadevanj v italijanskem lesnem gospodarstvu. Iz članka posnemamo:

Sankcije in z njimi povzročena avtarkična prizadevanja so skušala v vseh panogah gospodarstva povečati domačo proizvodnjo in jo zboljšati, da bi mogla v čim večji meri nadomestiti iz tujine uvažane predmete. To stremljenje se je tudi močno uveljavilo v lesnem gospodarstvu.

Predvsem so v Italiji natančno pregledali vsa pomožna sredstva, ki jih morejo nuditi italijanski gozdovi. Istočasno so se tudi preiskale vse vrste italijanskega lesa ter preizkusile njih sposobnost in kakovost. Delali so se poskušati, kako bi se posamezne vrste lesa tudi bolje uporabile. Vsa ta prizadevanja so dovedla do čisto novih metod pri obdelovanju in uporabljanju lesa. Na ta način se je doseglo, da se je mogla z boljšo uporabo zmanjšati za posamezna dela potrebna količina lesa, hkrati pa se je dosegla tudi večja odpornost lesa.

Te nove ureditve so se s posebnim uspehom uporabile pri izdelavi pohištva, zabojev in drugih delih.

Uporabljanje teh novih metod je omogočilo nepričakovan razvoj industriji vezanih plošč, da more ta industrija ne le popolnoma kriti domačo potrebo, temveč celo vezane plošče izvažati. Istočasno so se začele izdelovati tudi čisto posebne vezane plošče, zlasti za potrebe letalske industrije. Proizvodnja teh plošč je že tako napredovala, da jih more danes Italija že izvažati.

Posebna pozornost se je posve-

čala kakovosti surovin ter so se preiskale vse vrste lesa glede njih odpornosti, teže, elastičnosti in primernosti za obdelovanje. S tem se je omogočila mnogo večja uporaba lesa za razne namene. Tako so se začele izdelovati velike strehe obočnih dvoran namesto iz kovine iz lesa.

Les se je nadalje impregniral na vse načine ter se je s tem njegova trpežnost močno povečala, hkrati pa tudi dosegla njegova večja odpornost proti parazitom. Na ta način se je doseglo, da se je mogel les uporabljati tudi za čisto nove namene. Močno stisnjen les je v mnogih primerih mogel kovinske izdelke popolnoma nadomestiti.

Avtarkija je povzročila, da so se mogle tudi nekatere vrste kolonialnega lesa nadomestiti s domačimi. To velja zlasti za pohištveno stroko, za izdelovanje žaluzij, vezanih plošč in lesenih kock za cestni tlak.

Sintetični les

Poseben razmah je doživela italijanska proizvodnja sintetičnega lesa. Med tipi sintetičnega lesa, ki je sedaj v prometu, je treba omeniti »falzit«, ki se izdeluje iz odpadkov na žagah in manj vrednih lesnih vrst.

Proizvodnja sintetičnega lesa se deli v več faz: najprej se les razžaga v ostružke, nato s posebnimi stroji razcefra v vlakna, nato še v finejša, nato pa pod visoko temperaturo stisne v velike plošče.

Sintetični les ima poleg prednosti naravnega lesa še te prednosti, da je neobčutljiv za vplive toplote in vlage, da je sestavljen popolnoma enakomerno, da nima

ne grč, ne razpok in praznih prostorov, da je mnogo bolj trd. A tudi gladka površina nudi prijetnejši pogled. Sintetičen les se more obdelovati na najrazličnejše načine. Poleg tega je močno elastičen, da se more vpogniti tudi na oblo z malim radijem.

Zaradi vseh teh lastnosti se uporablja sintetični les v pohištveni stroki, a tudi kot pomožno sredstvo v stavbeni stroki, zlasti za stropce, za stenske opaže, za cestni tlak itd. Nadalje se uporablja v avtomobilski in letalski industriji, za kopalne hišice itd. Tudi v kolonijah služi sintetični les zaradi svoje odpornosti proti termitom zelo dobro.

Stisnjen les

se proizvaja iz ostružkov, lesne slame in cementa ter se uporablja kot pomožno sredstvo v gradbeni stroki. V prometu je pod različnimi imeni kakor »populite«, »patercement«, »carpilit« in »monolite«. Vsi ti proizvodi se v vsakdanjem življenju vedno bolj uporabljajo, ker so ne samo lahki, temveč služijo tudi kot dobro izolacijsko sredstvo proti toploti in zvokom. V zadnjem času se izdeluje stisnjen les tudi iz pluteca. Stisnjene snovi iz pluteca se proizvajajo iz prepariranih delov, ki se zvežejo s katroanom ter nato s posebnimi postopki stisnejo.

Tako si v Italiji prizadevajo, da z boljšo uporabo lesa, z novimi metodami izkoriščanja in obdelovanja lesa povečajo uporabo domačega lesa za vse vrste lesne industrije. Priznati je treba, da je italijanska avtarkija v lesnem gospodarstvu dosegla tudi lepe uspehe.

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravnih **ROGAŠKI SLATINI**

Mednarodna gozdna centrala

Pod okriljem Mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu je bila 11. maja 1939. ustanovljena Mednarodna gozdna centrala »Centre international de Sylviculture« (C. I. S.) s sedežem v Berlinu. Naloga te je dolgo pripravljane centrale so bile določene takole:

1. Pospeševanje izmenjave misli med gozdnimi strokovnjaki raznih držav ter prirejanje mednarodnih gozdarskih kongresov ter ustanovitev informacijske službe, ki bi bila primerna centrali.

2. Sodelovanje pri reševanju praktičnih gozdarskih vprašanj, ki se tičejo raznih dežel ter dajanje nasvetov posameznim državam na podlagi izkušenj iz drugih držav.

3. Prirejanje anket, zbiranje statističnih podatkov ter izdajanje znanstvenih razprav na podlagi na kongresih sprejetih sklepov ali pa iz lastne iniciative o vprašanjih, ki so mednarodnega pomena.

Dosedaj so se prijavile kot članice naslednje države: Bolgarska, Danska, Nemčija, Finska, Francija, Italija, Latiška, Jugoslavija, Litva, Mehika, Nizozemska, Romunija, Švica, Slovaška in Madžarska. Stalni delegat Jugoslavije je dr. Miletić kot zastopnik ministrstva za rude in gozdove.

Centrala je začela delovati 1. julija 1939. in ima svoj sedež v Berlinu — Wannsee, Robertstrasse 7. Predsednik centrale je madžarski delegat baron v. Waldbott, direktor centrale pa prod. dr. Köstler. Nemčija je obljubila, da bo izdala zakon, s katerim se bo priznal centrali eksteritorialen značaj.

Kljub vojni centrala deluje ter je bila 2. seja odbora 8. in 9. oktobra v Rimu. Na seji se je razpravljalo o delovnem programu centrale, o ustanovitvi knjižnice in o drugih vprašanjih. Prihodnja seja bo v začetku marca v Bernu.

Grška zunanja trgovina v l. 1939.

V prvih 11 mesecih leta 1939. je Grčija skupno uvozila 2'3 milijona ton blaga v vrednosti 11'48 milijarde drahem, izvozila pa 1'18 milijona ton v vrednosti 8'34 milijarde drahem. V istem času leta 1938. je uvozila Grčija blaga za 13'52 milijarde, izvozila pa za 8'45 milijarde drahem. Uvoz se je torej znatno zmanjšal, dočim je ostal izvoz skoraj isti.

Trgovina Grčije s posameznimi državami je bila naslednja:

	uvoz	izvoz
	v milijonih drahem	
Nemčija	3.468	2.310
Romunija	1.083	139
Italija	592	507
Egipt	286	169
Rusija	239	—
Jugoslavija	369	177
Argentina	410	—
Anglija	1.367	1.176
U. S. A.	812	1.837
Francija	162	238
Švedska	—	300
Nizozemska	—	279
Švica	—	153
Turčija	—	95

Občni zbori

37. redni občni zbor Delniške družbe združenih pivovarn Zales in Laško v Laškem bo 15. februarja ob 16. v pisarni Del. družbe pivovarne Uniou v Ljubljani.

Denarstvo

Občni zbor delničarjev Narodne banke

bo 3. marca ob 9. dopoldne v poslopiju Narodne banke v Beogradu.

Na dnevnem redu so naslednje točke: 1. Konstituiranje zbora. 2. Poročilo upravnega odbora in predložitev računov. 3. Poročilo nadzorstvenega odbora. 4. Odobritev bilance in računa dobička in izgube ter poslovanja upravnega in nadzorstvenega odbora. 5. Predlog o razdelitvi dobička. 6. Podelitev razrešnice. 7. Predlogi delničarjev (v kolikor bi bili po določilih statutov čl. 76.). 8. Izvolitev članov upravnega sveta in izvolitev članov nadzorstvenega odbora.

Občnega zbora se sme udeležiti vsak delničar, ki ima najmanj 10 delnic. Delnice se morajo predložiti najmanj 6 dni pred občnim zborom, t. j. do vstetega 26. februarja do 14. ure.

Odlog plačil

je dovolilo kmetijsko ministrstvo Hranilnici in posojilnici na Vinici za dobo 6 let za dolgove, nastale pred 24. marcem 1938. Obrestna mera za stare dolgove in dolgove po tekočem računu se odreja z 2% bruto.

Prihodnji teden se obnove v Beogradu pogajanja za ureditev predvojnih dolgov Nemčiji.

Beograjska občina namerava najeti 300 milijonov din posojila za izvedbo velikega komunalnega programa. Pri tej priliki je bilo tudi ocenjeno njeno premoženje. Čeprav je občina lani odpisala 10% od premoženja, so sedaj ocenili njeno premoženje na 3,2 milijarde din.

Obtok bankovcev v češko-moravskem protektoratu se je povečal v drugi polovici januarja za 248 na 5879 milijonov Kč.

Belgijska vlada je sklenila, da razpiše novo notranje posojilo v višini 10 milijard, 7 milijard se bo uporabilo za kritje mobilizacijskih stroškov, 2 milijarde za pomoč rodbinam vpklicanih, 1 milijarda pa za izredne civilne potrebe.

Anglija in Francija sta porabile v oktobru za 160 milijonov dolarjev svojih dobroimetij v USA. Za november točne številke še niso znane, vendar pa mislijo, da sta obe državi izdali za vojne dobave v novembru okoli pol milijarde dolarjev.

Zunanja trgovina

Stalni Nemško-jugoslovanski gospodarski odbor se ne bo sestal na Dunaju, kakor je bilo prvotno poročano, temveč v Ljubljani ali v Zagrebu.

Romunska vlada bo v začetku februarja začela trgovinska pogajanja z Jugoslavijo in Bolgarsko.

Da bi pritegnile tranzitni promet so bolgarske železnice znižale železniško tarifo za vagonске pošiljke od 20-30% za blago, ki gre skozi pristanišče Burgas in Varna.

Ker bo s 1. aprilom odpravljena carinska meja med češko-moravskim protektoratom in Nemčijo, izgube 1. aprila veljavo tudi vse trgovinske pogodbe sklenjene s Češko-slovaško oz. s protektoratom.

Nemčija je poslala v Romunijo 120 lokomotiv in 2000 vagonov, da bi se pospešil prevoz romunske nafte v Nemčijo.

Šef gospodarskega oddelka v nemškem zunanjem ministrstvu dr. Clodius je prišel v Rim, kjer se v prvi vrsti pogaja za nabavo železniških vagonov. Nemčija želi, da bi ji Italija odstopila oz. dala na razpolago 6000 vagonov, ker da sicer ne bi mogla Nemčija dobaviti Italiji dogovorjenih količin premoga.

Washingtonska vlada zaenkrat še ne bo prepovedala izvoza orožja in vojnega materiala na Japonsko.

Proizvodnja albanskega petroleja se je lani povečala od 105.000 na 140.000 ton.

V ladjedelnicah Vel. Britanije in škotske grade 2 milijona ton trgovskih ladij.

Cena živega srebra, ki se je že lani dvignila, se je sredi januarja zopet močno dvignila, in sicer od 157 na 207 dolarjev franko skladišče London.

Kljub povečani industrijski delavnosti je v U. S. A. še vedno 9 milijonov brezposelnih.

Visoka aktivnost naše zunanje trgovine

Kakor smo že na kratko poročali v prejšnji številki, se je naš izvoz lani po vrednosti v primeri z izvozom v letu 1938, znatno povečal.

Izvozili smo: 1. 1939. 3.464.135 ton za 5.521,2 milijona din; 1. 1938. 3.702.070 ton za 5.047,2 milijona din.

V letu 1939. smo torej izvozili 237.935 ton manj, a dobili za to blago 473,7 milijona din več.

Uvozili pa smo: 1. 1939. 1.126.393 ton za 4.757,4 milijona din; 1. 1938. 1.269.899 ton za 4.975,3 milijona din.

Naš uvoz se je po količini zmanjšal za 143.506 ton, po vrednosti pa 217,9 milijona din.

Naša trgovinska bilanca je torej bila v l. 1939. aktivna za 763,8 milijona din, dočim je bila v l. 1938. aktivna le za 72,1 milijona din.

Pripomniti pa je treba, da je bila dosežena ta visoka aktivnost tudi s tem, da se je zelo omejeval tudi uvoz surovin, ki jih je naša industrija nujno potrebovala. Ta omejitev uvoza ni bila zato za naše gospodarstvo absolutno koristna.

Katere predmete smo izvozili

Če primerjamo, katere glavne predmete smo izvozili leta 1938 in 1939., potem dobimo naslednjo sliko:

	1939		1938	
	1939 tisoč ton	1938 milij. din	1939 tisoč ton	1938 milij. din
pšenica	1777	3117	1104	2088
koruza	926	987	4679	4809
moka pšen.	09	30	98	299
otrobi	73	66	367	377
fižol	126	378	278	661
sveže sadje	47	1311	630	1523
suhe češplje	281	939	68	323
pekmez	18	90	04	18
vino	94	318	25	94
zdrav. rastline	32	323	28	174
hmelj	30	1098	26	513
tobak	31	935	55	1570
sur. konoplja	223	2326	200	1717

	1939		1938	
	1939 tisoč kosov	1938 milij. din	1939 tisoč kosov	1938 milij. din
konji, žrbeta, osli in mule	9	292	22	715
goveda	35	1076	27	748
teleta	9	74	5	49
svinje	298	4841	259	3769
drobnica	360	367	245	240

	1939		1938	
	1939 tisoč ton	1938 milij. din	1939 tisoč ton	1938 milij. din
perutnina	39	445	40	423
meso	234	3447	200	3768
mast	80	1401	66	947
sir in surovo maslo	16	288	15	215
jajca	148	1603	158	1574
ribe	09	66	19	102
puh	11	647	12	565
kože	49	1288	38	967
les	12994	11212	10153	8911
soda amon. in kavstič.	151	408	90	193
kalc. karbid	116	295	189	476
kalc. cianamid	433	534	889	433
ferosilic.	20	71	26	128
cement	1549	458	1972	494
svinec	67	367	56	268
surov baker	273	4414	315	4069
rude in izkopsnine	11720	3274	13983	4050

Glavni uvozni predmeti

	1939		1938	
	1939 tisoč ton	1938 milij. din	1939 tisoč ton	1938 milij. din
bombaž	336	8928	391	7879
volna	69	4151	75	4294
svila	35	1373	23	1090
ostala rastl. vlakna	84	1059	110	954
železo	1218	5764	1373	5711
mineralna olja	1511	1531	1506	1268
kože	16	489	87	1372
steklo	20	192	21	169
riž	178	601	222	668
kava	71	500	71	519
premog	3953	1410	4977	1819
stroji	217	3883	241	4967
prevozna sredstva	102	2616	129	2506
elektroteh. predmeti	57	1762	55	1807

Iz teh številke se jasno vidi, da se je uvoz surovin znatno zmanjšal. Tako je padel uvoz bombaža za 55 tisoč ton. Čeprav je uvoz tako znatno padel, smo vendar pla-

čali za mnogo manjšo količino 1049 milijona din več. Podobno je bilo tudi z uvozom drugih predmetov, kakor se v tabeli nazorno vidi.

V trgovini s klirinškimi državami bili pasivni za 81,3 milijona din

Naša trgovina s klirinškimi državami se je gibala takole:

	Izvoz		Uvoz	
	1939 v mil. din	1938 v mil. din	1939 v mil. din	1938 v mil. din
Nemčija	1762,0	2119,5	2268,4	1900,4
Češ. Morav.	779,2	398,3	308,9	530,0
Italija	583,5	324,3	556,9	444,7
Madžarska	289,2	215,4	170,3	189,4
Grška	135,4	130,2	58,0	66,2
Romunija	65,2	51,6	130,4	105,9
Poljska	16,1	75,1	69,6	87,9
Turška	5,3	10,2	9,7	4,2
Bolgarska	8,2	7,8	7,9	10,1
Albanija	28,5	0,3	0,5	—
Slovaška	31,6	—	4,9	—

Skupno 3504,2 3332,7 3585,5 3248,8

Leta 1938. je odpadlo od vsega našega izvoza na klirinške države 66,02%, l. 1939. pa 63,46%, od vsega našega uvoza pa l. 1938. 65,30%, l. 1939. pa 75,36%.

Iz tabele se vidi, da smo bili v trgovini s Nemčijo pasivni za 506,4 milijona din. V primeri z l. 1938. se je naš izvoz zmanjšal za 357,5 milijona din ali za 16,87%, dočim se je naš uvoz zvišal za 308 milijonov din ali za 15,71%. Od vsega našega uvoza odpada na Nemčijo 47,67%, dočim je znašal l. 1938. ta odstotek samo 39,40.

S Češko-Moravsko smo bili aktivni za 470,3 milijona din, z Italijo za 26,6, Madžarsko 118,9 milijona dinarjev itd.

Izključite slepo konkurenco!

Stanovska zavest ne dopušča, da se uničule stanovski tovariš

Pod tem naslovom piše zagrebški »Trgovski vjesnik« nekaj zelo umestnih besed, ki so veljavne tudi za marsikaterega našega človeka. List pravi:

Stanovska zavest — to ni sama prazna fraza, ki se samo v agitacijske namene uporablja na kakšnem shodu ali v zdravici kakemu uglednemu meščanu.

Stanovska zavest izvira iz globokega, jasnega in čistega občutka pripadnosti ter s tem zvezanih dolžnosti do svojega stanu. Od moči te zavesti in tega občutka zavisi tudi sila in življenjska sposobnost vsega stanu. Močan in napreden stan kot skupina stanovsko zavestnih edinic pa more z uspehom kročiti nova pota za uspeh in napredek vsakega svojega pripadnika. Samo tak stan pa more tudi nuditi svojim pripadnikom zadostno zaščito njihovih interesov. Ni pa zadosti, če imamo zavest pripadnosti in dolžnosti do svojega stanu samo v sreč, temveč jo moramo pokazati tudi v dejanju s tem, da vestno izvršujemo vse svoje dolžnosti do stanu. Vsak stan mora zahtevati od svojih pripadnikov neke dolžnosti, tako tudi trgovski stan.

Nobenega dvoma ni, da so te dolžnosti danes večje in težje, kakor pa so bile včeraj, ker je trgovski stan zaradi vojne prišel v zelo težaven položaj. Toda ravno negotovi položaj, v katerega je zašel čez noč ves trgovski stan, zahteva od vseh njegovih pripadnikov, da kar najbolj vestno opravljajo vse svoje dolžnosti do svojega stanu, da bi ta mogel tem laže in tem gotoveje premagati vse težave, ki so se navalile nanj. Kako pa naj opravljamo to dolžnost?

Omenili smo, kako od moči posameznika ter od njegove zavesti zavisi tudi moč vsega stanu, ki je zopet jamstvo za napredek in uspeh posameznika. To je zaprti

Z neklirinškimi državami pa smo bili aktivni za 845,1 milijona din

V neklirinške države smo izvozili lani blaga za 2.017 milijonov dinarjev ali 36,54% vsega našega izvoza, l. 1938. pa za 1.714,7 milijona din ali 33,98%. Naš izvoz v neklirinške države se je torej povečal za 302,3 milijona din ali za 23,46%.

Uvoz iz neklirinških držav je znašal l. 1939. 1.171,9 milijona din ali 24,64% vsega našega uvoza, l. 1938. pa je znašal 1.726,5 milijona din ali 34,70% vsega uvoza.

Uvoz iz neklirinških se je torej zmanjšal za 554,6 milijona din ali za več ko 37%.

Naš trgovinski saldo z neklirinškimi državami je bil zato l. 1939. aktiven za 845,1 milijona din, leta 1938. pa pasiven za 11,8 milijona. Ker smo bili s klirinškimi državami pasivni za 81,3 milijona din, smo zaključili trgovinsko bilanco l. 1939. za 763,8 milij. din aktivno.

Kako se je gibala naša zunanja trgovina z nekaterimi najvažnejšimi neklirinškimi državami, kažejo naslednje številke:

	Izvoz		Uvoz	
	1939 v mil. din	1938 v mil. din	1939 v mil. din	1938 v mil. din
Belgija	348,3	336,8	55,4	47,2
Egipt	69,2	40,0	28,0	39,7
Angleška	366,7	485,1	242,0	431,3
Francoska	139,8	75,0	96,9	141,8
Nizozemska	103,4	108,8	65,6	58,5
U. S. A.	280,6	255,8	248,0	299,4
Švica	167,5	83,7	59,0	95,9

oba konkurenta gospodarsko oslabil, s tem pa tudi oslabi njih organizacija, ki je odvisna od moči svojih članov.

Jasno je, da ne more veljati vsak predmet v Ljubljani ravno toliko kakor kje na deželi. Toda v istem kraju bi morale biti cene za vse glavne predmete iste. Tudi če bi se dogodilo, da bi neki trgovec mogel dobaviti katero blago ceneje (kar pa je danes precej izključeno), ni treba, da bi bile cene različne. S potrebnim dogovorom med trgovci se mora doseči, da so cene enake, ker neenake cene ustvarjajo med odjemalci vtis nesolidnosti. Naloga združenj je, da pazijo na to, da se cene pravilno izenačijo. Da pa ne bodo zaradi tega cene tudi pretirane, skrbe ne samo oblasti, temveč tudi prizadevanje trgovcev, da svojim odjemalcem čim bolj in čim ceneje postrežejo. Pod nobenim pogojem pa se ne bi smelo dogajati, da kdo prodaja blago tudi v izgubo samo zato, da škoduje svojemu konkurentu. Takšni umazani konkurenci bi morala združenja brezobzirno napraviti konec.

Vsak trgovec mora gledati na to, da spravi svoj osebni interes v sklad s stanovskim, ker vsak trgovec tudi potrebuje zaščito svojega stanu. Ravno sedaj, ko je treba zopet delati davčne napovedi, vidi vsak trgovec, kako mu je potrebna pomoč stanovske organizacije, ki mu daje vsa potrebna navodila, da sestavi svojo napoved pravilno in da tudi davčni odbor upošteva njegov položaj.

Konkurenca naj živi, toda samo zdrava konkurenca. Za umazano konkurenco, ki hoče samo škoditi drugim, pa med slovenskimi trgovci ne sme biti mesta, ker bi bila ta tudi v nasprotju z lepimi tradicijami slovenskega trgovstva.

Tekstilna šola banovine Hrvatske

V Jugoslaviji sta bili dosedaj dve tekstilni šoli, in sicer ena v Leskovcu, druga pa v Kranju. Sedaj se bo ustanovila še tretja tekstilna šola na Hrvatskem. V katerem kraju bo ta šola, še ni določeno, ker predlagajo eni Varaždin, drugi pa Karlovac. Šola bi bila banovinska in bi se v njo sprejemali učenci z malo maturo. Šola bi imela 4 razrede ter 100 učencev. Razredi bi se otvarjali postopoma, vsako leto po en razred. Absolventi tekstilne šole bi veljali kot tekstilni strokovnjaki ter bi se nameščali v tovarnah namesto tujcev. Dijaki na tej šoli bi bili štipendisti banovine Hrvatske. Zagrebška mestna občina bi skrbelo za šolske prostore, učne moči pa bi plačevala banovina.

Dobave - licitacije

Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 5. februarja ponudbe za dobavo raznih vijakov in matic; 7. februarja svedrov, rezervnih nožev za škarje, posode za spirit in petrolej, kavčukaste vrvice, vodne smole, telegrafskega papirja, pločevinastih škatic; dne 9. februarja raznih ključavnic in okovja; 10. februarja škarji, dlet, sekir, strugal, spiralnih svedrov, glodal, pil, klešč, kladiv, ščetk za čiščenje, zaščitnih stekel za naočala, dvigal in vag ter raznega drugega orožja.

2. Hidroplanska komanda v Divuljah sprejema do 12. februarja ponudbe za dobavo raznih bukovih vesel; 13. februarja 50 belih volnenih kocev.

LICITACIJE: Dne 16. februarja bo pri Ekonomskem oddelku Generalne direkcije drž. železnic v Beogradu licitacija za dobavo neobrobline hrastovine.

Dne 17. februarja bo pri Stabu mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo 20.000 kg čiste svinjske masti.

Dne 20. februarja bo pri Centralni direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu pismena licitacija za dobavo firneža, terpentina, barv in lakov; 27. februarja ofertna licitacija za dobavo treh kompletnih vitlov z električnim pogonom in kompletnega turbo-agregata; 28. februarja drsalne naprave z električnim pogonom.

Davčni svetovalec

Taksní predpisi o službeni pogodbi

G. B. V. v C. — Vprašanje: V zadnjem času so se taksní predpisi o službeni pogodbi izpremenili. Govori se, da so sedaj vse službene pogodbe zavezane novi taksi brez razlike, ali je obstoj posvedočen z listino ali ne. Prosim za pojasnilo, ali je sedaj v resnici treba plačevati takso za vse službene pogodbe ne glede na to, ali je bila sklenjena pogodba ali ne.

Odgovor: Z novo uredbo so bili izenačeni predpisi o taksiranju službenih pogodb. Pri nas v Sloveniji so za to taksiranje bili dosejda merodajni stari avstrijski predpisi. Ob izenačenju so se predpisi le v toliko izpremenili, da se je taksa dozda plačevala po stari avstrijski taksni lestvici, sedaj pa znaša enotno 1%. Z novimi predpisi se nikakor ni izpremenilo načelo, da ima država pravico na takso samo v tistih primerih, kjer obstoji kakšna listina. Če ni listine, tudi ni takse. Listino o službeni pogodbi po pripombi 3. k novi izenačeni tarifni postavki nadomestjujejo nekatere zabeležbe službene pogodbe. Ta pripomba se glasi: »Taksa iz te tarifne postavke se plača brez razlike, da li je pravno listino (namestilni dekret, pismo obvestilo o namestitvi, zapisnik o imenovanju ali kakor koli bi se sicer imenovala) sestavil samo službodajalec ali se je o tem sestavila pogodba, katero podpisujeta obe pogodbeni stranki, ali pa se spis o imenovanju daje v arhiv...« Po pravilniku ni potrebno, da bi bil strankam vročen kak odpravek. Taksi podlega tudi sklenjanje službene pogodbe v obliki trgovske korespondence, četudi je podpisana samo od ene pogodbene stranke. V zadnjem času v resnici obstoji tendenca, da se uvede v prakso dalekosežnejše tolmačenje tega predpisa, vendar o tem še ni izšel pričakovani razpis ministrstva za finance.

Italijanski izvozni načrti

V normalni dobi je šlo 68% vsega italijanskega izvoza v evropske države, 4% v Azijo, 7% v Afriko, 11 v Severno in 10% v Srednjo in Južno Ameriko. Ker je sedaj izvoz v evropske države zelo padel, je izdelala italijanska vlada poseben izvozni načrt, in sicer v dve smeri: za Južno Ameriko in za Daljni vzhod. Kar se tiče izvoza v USA, čaka Italija najprej na sklenitev nove trgovske pogodbe. S posebnim zadovoljstvom je bila v Italiji sprejeta vest, da bo washingtonska vlada ev. pripravljena znižati carino na nekatere italijanske proizvode.

Zvišanje indeksa pomorskih tovornih prevoznin

Indeks pomorskih tovornih prevoznin, ki ga vodi Svenska Handelsbanka, se je v decembru zvišal za 5%. Od vojne napovedi pa do danes je bilo gibanje tečajev naslednje:

	avg.	nov.	dec.
skupni indeks	125	505	353
tovornina za prevoz			
premoaga	145	549	569
tovornina za prevoz			
žita	128	359	365
tovornina za les	119	503	502
tovornina za volno			
in za papir	108	610	638

PREMOG
KOKS — DRVA
nudi **I. Pogačnik**
BOHORICEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

Reklama po listih, po radiu in na platnu

Časopis, radio in film so prav gotovo najboljša sredstva za pridobivanje odjemalcev. Kajti časopis bere vsak, radio poslušaja vsak, film pa gleda vsak. Ne sicer v vsaki vasi, toda vsak dan je to pravilo bolj resnično, ker časopisje se širi, radijski naročniki se množe, kinogledališča pa se odpirajo tudi že v manjših krajih. Reklama v listih, po radiu in filmu je zato najbolj učinkovita. S tem treba računati in se tudi sprijazniti, ker samo za učinkovito reklamo ni zavržen denar.

Seveda pa se je tudi treba zavedati, da se mora na drug način delati reklama v listih, na drug v radiu in na drug na platnu.

V časopisu mora reklama predvsem vzbuditi pozornost bralca. Zato ni vseeno niti kje je inserat nameščen, še manj pa kako je izdelan. Časopisi so danes obsežni in silno malo ljudi je, ki prečitajo res ves list. Zato je treba, da ima inserat tako privlačnost za pogled, da obvisi oko bralca tudi proti njegovi volji na inseratu. To se doseže ali s slikami, ki so vedno učinkovite, ali z lapidarnim besedilom ali pa z grafično dobro sestavljenim inseratom. Navadno je dosegel inserat svoj namen, če je opozoril časopisnega bralca na firmo ali na predmet, ki je zanjo zlasti značilen.

Poleg takih inseratov pa so potrebni tudi inserati, ki prepričajo bralca. Zato vedno bolj pogostni inserati, ki na zunaj sploh nimajo oblike inserata, temveč obliko članka, v katerem se šele proti koncu skoraj mimogrede opozori na določen izdelek. Takšne vrste reklama je dostikrat izredno učinkovita, če je seveda tudi dobro napisana. Nobena sramota ni, če se zato podjetnik dogovori s strokovnjakom, ki zanj opravi takšno reklamo. Nihče na svetu ne zna vsega! Seveda ni takšna reklama najcenejša. Toda za reklamo velja vedno le eno pravilo, da učinkovita reklama ni nikdar draga, ne učinkovita pa vedno izredno draga.

Treba pa je tudi paziti na to, v kakšen časopis se inserira. Kmetijski stroji se priporočajo v kmetijskem listu, zdravila v zdravniški reviji, trgovski predmeti pa v trgovskem glasilu itd. Kdor pa se obrača na široko javnost, ta mora seveda inserirati v dnevnike, ki so najbolj čitani.

Reklama v radiu mora biti precej drugačna, da je dobra. Tu ni treba vzbujati posebej pozornosti poslušalca, kajti to opravi že napovedovalec. Kdor poslušaja radijske napovedi, ta sliši reklamo in zato je važno samo to, da so besede izgovorjene tako, da se poslušalcu čim bolj vtisnejo v spomin. Tistih par besed, ki jih spregovori napovedovalec, mora biti res dobro premišljenih, predvsem pa takšne, da si jih poslušalec zapomni. Velike važnosti je pri tem, kakšen je napovedovalec. Nekateri napovedovalci ljudje radi poslušajo, nekateri pa nikakor. Pri naročilu radijskih inseratov bi morali trgovci tudi na to gledati. Radijska reklama vpliva le na uho, zato pa je tudi odločilne važnosti, kakšen glas jo širi. Ljudje imajo občutljiva ušesa.

Ni lahka dobra časopisna reklama, še težja je dobra radijska, a najtežja je res dobra filmska reklama. To pa predvsem iz naslednjega razloga. Ljudje, ki prihajajo v kino, ne ljubijo filmskih reklam, ker bi najraje gledali takoj film. Zato mora biti filmska reklama res dobra, da premaga odpor obiskovalcev filmskega gledališča proti tej reklami, nato pa še vzbudi zanimanje za predmet.

Druga težava je v tem. Film je živ, zato mrtve slike v kinogledališču ne učinkujejo posebno, razen seveda, če so odlično narejene in

če se tudi dostikrat menjajo. Film se vedno bolj izpopolnjuje in zato se mora izpopolnjevati tudi filmska reklama. Obiskovalci kinogledališč so razvajeni in zato zahtevajo stvari, ki so vsaj do neke mere ekvivalentne samim filmom.

Pravilna reklama na filmu je zato samo tista, ki priporoča blago v obliki dobrega filma. Ta je seveda za marsikoga predraga. Ta jo naj zato tudi opusti. Ne sme se pozabiti tudi na to, da so mnogi

filmski obiskovalci silno nezadovoljni, če vidijo skozi tedne vedno isto filmsko reklamo. Tej reklami postanejo tako nasprotni, da celo zasovražijo predmet, ki se jim ponuja vedno na isti način!

Casopis, radio in film so brez dvoma najboljša reklamna sredstva, toda le, če so pravilno uporabljena. Na to je treba zato zelo paziti, ali pa se more zgoditi, da je ves za reklamo izdani denar — zapravljen!

Minimalne mezde za trgovske pomočnike

»Službeni list« z dne 31. januarja je objavil naslednjo banovo odredbo o minimalnih mezdah za trgovsko in ostalo višje pomožno osebje v dravski banovini:

Člen 1.

(¹) Določbe te odredbe veljajo za vsa industrijska, obrtna, trgovska, prometna, rudarska, gozdna, bančna, zavarovalna in tem podobna podjetja kakor tudi za gradbene in elektrotehnične obrate.

(²) Za pomožno osebje državnih podjetij kakor tudi za pomožno osebje podjetij samoupravnih teles, čigar službeno razmerje je urejeno s statutom, ne veljajo določbe te odredbe.

Člen 2.

(¹) Ta odredba določa minimalne mezde za pomožno osebje, ki je zaposleno v podjetjih in obratih iz člena 1. te odredbe in opravlja pretežno trgovske ali višje netrgovske službe ali pisarniške posle in ki mu je ta redna zaposlitev glavni poklic.

(²) Izvzeti so učenci (vajenci), volonterji, praktikanti, pomožno osebje, ki še ni staro 18 let, in pomožno osebje, ki se mu samo izjemoma poveri opravljanje trgovskih ali višjih netrgovskih ali pisarniških služb, ali ki opravlja pretežno podrejene posle.

(³) Glede vajencev veljajo določila § 267. zakona o obratih.

(⁴) Za volonterja v smislu te odredbe velja pomožna oseba iz čl. 2., odst. (¹), te odredbe, ki je zapo-

slena prvenstveno in pretežno radi lastne koristi, t. j. radi izučitve.

(⁵) Za praktikanta v smislu te odredbe velja v času prvih treh mesecev službe pomožna oseba iz čl. 2., odst. (¹), te odredbe, ki je zaposlena radi svoje strokovne izpopolnitve in priprave za nadaljnje službovanje pri dotičnem delodajalcu. V rok treh mesecev se vsteva služba pri istem ali podobnem poslu na drugem službenem mestu.

(⁶) Pomožno osebje iz čl. 2., odst. (²), te odredbe, razen učencev in volonterjev, mora dobivati minimalno mezdo, kakršna je določena za nekvalificirane delavce ustrezajoče stroke.

Člen 3.

Minimalna mezda znaša za trgovske pomočnike din 900[—] mesečne plače, za ostalo pomožno osebje iz čl. 2., odst. (¹), pa din 1000[—] mesečne plače.

Člen 4.

Če opravlja pomožno osebje iz člena 2., odst. (¹), te odredbe službo preko zakonitega delovnega časa, se minimalna mezda zviša sorazmerno s številom opravljenih nadur in za 50% ni pribitek za nadure.

Člen 5.

Pri preračunavanju službenih prejemkov v naravi se zaračunava vrednost hrane v din 240[—] mesečno, vrednost stanovanja pa z din 60[—] mesečno.

Ta odredba je stopila 31. januarja v veljavo.

Praktični nasveti

Nakup blaga treba kupcu čim bolj olajšati!

Nikdar se ne more zadostno podudarjati, da je treba odjemalcu nakup blaga čim bolj olajšati.

Samo nekaj primerov, kako se samo na ta način more napraviti kupčija.

V pustnem času so plesi in venčki. Na venčkih dele dame kotiljone, pa ne vedo prav, kakšni kotiljoni so sedaj v modi. Trgovec, ki prodaja takšne stvari, mora stopiti v stik s plesnimi šolami in se plesalkam priporočiti, da jim dobavi moderne kotiljone raznih vrst, da bo mogla izbrati dama kotiljone tudi po svojem okusu.

Tudi plesalci so dostikrat v zadregi z damskimi darili. Zopet jim mora priti trgovec s svojo ponudbo na pomoč. Z veseljem bo večinoma njegova ponudba sprejeta.

Vsak človek mora kdaj kaj darovati. Dostikrat pa človek ne ve, kaj bi daroval, da bi res bilo njegovo darilo z veseljem sprejeto. Tudi tu mora pomagati trgovec s pravočasno ponudbo.

Olajšati pa je treba ljudem nakup tudi s tem, da ljudje vedo, da ne bodo imeli nobenih sitnosti z dostavo blaga.

Skratka: Ljudem je treba čim bolj olajšati vstop v trgovino, izbiro blaga in jim dati prepričanje, da so kupili dobro. Trgovina, ki vedno na to pazi, bo imela vedno večji krog odjemalcev.

»Če ne znate dobro brati...«

Neki optik je v svoji izlozbi namestil slike o važnejših političnih in športnih dogodkih. Slike vedno privabljajo ljudi in ljudje se ustavljajo pred slikami. Pod slike pa je pritril optik listek, na katerem je bilo zapisano: Ali morete besedilo k slikam dobro čitati? Če ne morete, potem potrebujete očala. Če pa očala že imate in vseeno težko čitate, potem Vaša očala niso prava. V vsakem primeru je torej za vas dobro, če stopite v mojo trgovino in si kupite prava očala.

Mnoge kupce je s tem privabil optik v svojo trgovino.

»Prodano«

Ta napis se dostikrat čita v izlozbenih oknih, še bolj pogosto pa na raznih razstavah in velesejmih. Napis naj vzpodbuja h nakupu z opozorilom, da je bil razstavljeni predmet že kupljen, da torej ljudi zadovoljuje. Psihološka podlaga tega napisa je čisto pravilna. Ljudje raje kupujejo, če vidijo druge kupovati. Če pa vidijo, da kupujejo razstavljeni predmet drugi ljudje, so tudi sami takoj nagnjeni za nakup.

Vendar pa je treba pri tem napisu paziti na eno stvar. Če je v izlozbi samo en predmet, potem ne sme biti na njem samo napis »prodano«. Gledalec izlozbe si

namreč more misliti, da je bil prodan razstavljeni predmet, drugega pa ni mogoče več dobiti. Posebno za večje predmete velja to. Tako se je že večkrat pripetilo, da je kdo hotel kupiti razstavljenjo spalnico, da pa ni stopil v prodajalno, čeprav mu je bila ta všeč, ker je mislil, da je bila ravno ta spalnica prodana in da ni več čisto enake v prodajalni.

Zato je treba k napisu »prodano« še nekaj dostaviti, da je dotični predmet še vedno na razpolago. Se posebno dobro je, če je napisano, da je bil razstavljeni predmet prodan že večkrat. To posebno vleče.

Ne torej samo napis »Prodano«, temveč še kratek dostavek, n. pr.: To se kupuje, čakamo še Vaše naročilo. Ali: Prodali že parkrat, želimo prodati še Vam. Ali: Prodano! Tudi Vam bi prodali! Ali: Prodano! Še nekaj teh predmetov v zalogi.

»Za Vašega gospoda soproga!«

Moški, posebno starejši gospodje, zelo neradi hodijo po trgovinah. Vse morajo zanje kupiti žene. Sicer dostikrat rentadžijo, da žene ne znajo kupiti, toda še naprej puščajo kupovati vse svojim ženam.

Neki trgovec je to dejstvo izkoristil in napisal znanim gospodem pismo z naslovom: »Za Vašega gospoda soproga!« Vsaka žena je seveda pismo prebrala. V pismu pa je trgovec opozarjal, da je dobil neki predmet, ki bo gospodu soprogu gotovo ugajal, ker mu je nadvse prikladen.

Marsikatera gospa je nato odšla v to trgovino in kupila dotični predmet.

Da se promet poveča, je treba stopiti v osebni kontakt z ljudmi. Trgovec je s svojim pismom: »Za Vašega gospoda soproga!« to storil in imel tudi uspeh.

Kontrola uvoza v Palestini

Palestinska vlada je uvedla dne 11. decembra 1939. kontrolo uvoza, z dekretom z dne 21. decembra pa je bila kontrola razširjena še na druge predmete, da sedaj obsega 437 predmetov, ki tvorijo 87% vsega palestinskega uvoza. Uvozna dovoljenja (licence) izdaja upravnik glavne carinarnice na zahtevo palestinskega uvoznika. Kot podlaga za izdajo dovoljenja služi količina, ki jo je dotični uvoznik uvozil v času od 1. avgusta 1938. do 1. avgusta 1939. Namen uvedbe kontrole je, da se prepreči dovoz blaga iz sovražnih dežel. Zato mora vsak prosilec za uvozno dovoljenje predložiti dokaz, da ni blago sovražnega izvora. Predložiti se zato mora račun in potrdilo o izvoru blaga, ki ga mora potrditi angleški konzul. Bila je nevarnost, da bo imela kontrola to posledico, da se bo favoriziral uvoz blaga iz dežel britanskega imperija na škodo drugih držav. To se pa ni zgodilo.

V zvezi s tem se opozarjajo jugoslovanski izvozniki, da prilože vsem pošiljkam v Palestino poleg dosedanjih dokumentov še potrdilo o izviru blaga, ki pa mora biti potrjeno od angleškega konzula.

Sejmi

5. februarja: v Št. Vidu pri Stični, Radohovi vasi, Novem mestu, Sv. Lenartu, okr. Slovenj Gradec, Ormožu, Sv. Petru pod Sv. gorami, Murski Soboti.
6. februarja: v Metliki, Ormožu, Ptuj, Dolnji Lendavi.
7. februarja: v Ljubljani, Gor. Logatcu, Celju, Ptuj, Trbovljah.
8. februarja: v Št. Jerneju, Velenju, Turnišču.
9. februarja: v Vel. Cerniku, Grahovem, Mengšu, Zagorju ob Savi, Mariboru, Pilštanju, Slov. Konjicah.
10. februarja: v Boštanj, Vidmu pri Dobropolju, Vuzenici, Brežicah, Celju, Trbovljah, Sv. Juriju, Celju-okolica.

Celjski mestni obračun

Računski zaključek mestne občine celjske, njenih podjetij in ustanov za leto 1938./39. izkazuje 19.490.807'29 din dohodkov in 18.678.963'61 din izdatkov. Ob zaključku tega proračunskega leta so znašala aktiva mestne občine, njenih podjetij in skladov 45.466.251'59 din, pasiva 17 milijonov 572.879'39 din, čisto premoženje pa 27.893.372'20 din. Mestni svet je na seji v petek 19. januarja zvečer odobril računski zaključek.

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje sprejembe:

Ivan Ravnikar, Celje. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom na drobno in debelo. Prokura je podeljena: Ravnikar Amaliji, zasebnici in Ravnikar Veri, soprog trgoveca, obe v Celju. Firmo zastopa sedanji imetnik firme Božidar Ravnikar ter obe prokuristični vsak zase samostojno.

Astor, Motor, Import, družba z o. z. v Gradacu v Beli Krajini. Vpisala se je razdružitev firme z likvidacijo. Likvidator Julij Mazelle ml., trgovec v Zagrebu.

Tvornica Zlatorog preje C. Bros, Maribor. Besedilo firme odslej: Tvornice Zlatorog Dračar in drug. Lesna industrija Teharje, Todor Lazarevič. Obratni predmet: Predelava lesa ter izdelovanje stolov in drugih lesnih izdelkov. Prokura se je podelila Popiču M. Predragu, dosedanjemu ravnatelju tvrdke.

Izbrisale so se naslednje firme: Ker so prenehale obratovati, so bile izbrisane naslednje firme:

I. Andlovic, Ljubljana, trgovina z vrvarskimi izdelki; Aleksander Wislak, trg. agentura; I. Maček, konfekcijska trgovina; Adolf Lorant, trgovina z deželni. pridelki; I. Soklič, trgovina z mešanim blagom; Ante Grom, carinsko posredništvo; Ivan Zorman, trgovina s špecerijskim blagom; Zorman in Korbar, trg. z vinom; T. Meneinger, trgovina z mešanim blagom; Fran Štopar, trgovina z mešanim blagom; Oblačilnica Oton Stark; France Kalmus, tovarna za izdelovanje peči; Katoliško tiskovno društvo; Simon Weissbacher, tesarstvo; D. Marušič, trgovina z lesom; Lj. Težak, trgovina z mešanim blagom; Rojce & Klemen, agentura in komisija, vse firme v Ljubljani.

Uradno so bile izbrisane naslednje firme:

Progres, prva jugoslov. tvornica za izdelovanje igrač, norimberškega blaga, čepic, kravati itd., Ljubljana; Anton Rant, trgovina z mešanim blagom, Lož; Karol Majec in drug, čevljarska obrt ter trgovina s čevlji in čevljarskimi potrebščinami, Ljubljana; Dragotin Lapajne, trgovina s čipkami, Ziri; Kristina Zirkelbach, trgovina z mešanim blagom v Ljubljani.

Hrvatski trg s kolonialnim blagom

Zlasti primanjkuje popra in čaja, čokolada pa se je zelo podražila

Zagrebske »Novosti« objavljajo poročilo o razmerah na hrvatskem trgu s kolonialnim blagom ter pravijo med drugim:

Če se gre v trg detajlne trgovine, se dobe skoraj vse vrste kave in v vseh količinah. Detajlni trgovci so namreč oskrbljeni s potrebnimi količinami, ne pa tudi gosti. Od druge polovice decembra dalje pa do konca januarja ni dajala Narodna banka uvoznih dovoljenj za kavo. Na Sušak je sicer prišlo nekaj kave, ki je pa veletrgovci ne morejo dvigniti, ker nimajo uvoznih dovoljenj. Skladišča veletrgovcev so se zato močno izpraznila. Sedaj pa je nastala še druga težava. Oblasti v Braziliji namreč zahtevajo, da se hkrati z naročilom kave navede tudi številka uvoznega dovoljenja, ki ga je dala Narodna banka. S tem je nastala nova težkoča, ker minejo potem, ko so dobili interesi in oblasti v Braziliji številko uvoznega dovoljenja, še 3 do 4 tedni, da pride kava v Jugoslavijo. Kar se tiče cene kave, se prodajata vrsti Rio in Minas po 58 do 62 din na debelo, v detajlni trgovini pa je surova kava po 72 do 76 din, boljše vrste tudi po 84'96 do 110 din. Verjetno je, da bodo te cene ostale tudi v bodoče.

Konsum kave je nekoliko nazadoval, kar je deloma posledica podražitve vsega življenja, deloma pa dejstvo, da ljudje trošijo sedaj tudi kavo, ki so jo nakupili ob izbruhu vojne.

Čaja je vedno manj

Uvozna dovoljenja za čaj je Narodna banka skoraj popolnoma ustavila in zato so zaloge čaja v državi vedno manjše. Veletrgovci imajo čaja komaj za dober teden, a tudi detajlni ga nimajo mnogo. Napačno je mnenje, da nam je čaj nepotreben. Posebno pozimi se čaj močno troši in zato je čisto upravičena zahteva trgovcev, da da Narodna banka uvozna dovoljenja za čaj. Zaradi močno zvišanih prevoznih stroškov, vojnega rizika ter malih zalog je cena čaju zelo narasla. Pri producentu se je dvignila cena za 70%, z vsemi drugimi stroški pa se je dvignila cena za 120 do 130%. Proje se je prodajal čaj po 90 din, dočim se prodaja sedaj po 210 do 220 din. V detajlni trgovini je cena čaja po 275 do 4 din za dkg. Zaradi visoke cene čaja se je tudi zaslužek pri čaju močno znižal, kar zlasti občutijo mali trgovci. Tendence za cene čaju je še naprej čvrsta.

Se težji je položaj s poprom. Od izbruha vojne ni Narodna banka sploh več izdajala uvoznih dovoljenj za poper. V veletrgovini zato popra primanjkuje, a tudi v detajlni trgovini gredo zaloge proti koncu.

Riža imamo zadosti

a je vedno bolj drag. Pred nekaj dnevi je vladalo še pomanjkanje riža, sedaj pa ga je zadosti, ker je bil dosežen z Italijo sporazum ter nam dobavlja Italija zadostne količine tako oluščenege ko tudi neoluščenege riža. Težkoča je samo v tem, ker so italijanski producenti spoznali, da smo v težki situaciji in sedaj to na široko izkoriščajo in neprestano dvigajo cene. Dočim smo imeli prej riž v detajlnih trgovinah po 6 din, je sedaj po 10 din in tudi 11 din. Boljše vrste pa so še dražje. Če bi mogli dobiti riž tudi iz drugih držav, na

Daleč po svetu sloveče Dolenjske Toplice so napredaj. Pojasnila daje Kmetiska posojilnica v Ljubljani.

primer iz Egipta, bi se mogel poveniti riž vsaj za 2 din pri kg.

Čokolada se je podražila

Velika sprememba je nastala v trgovini s čokolado in bonboni. Zaradi luksuznega davka se je podražila čokolada za 12 do 15%. Bonboni pa so se podražili še v večji meri, ker so se podražili kartoni in razni ovoji ter pločevinaste škatle. Dočim so bile te prej po 2 do 3 din, so sedaj po 7 din. Tudi surovine za čokolado

so se znatno dvignile v ceni. Uvoz kave, čaja in kakavovega zrna je do neke mere kontingentiran, ker se sme uvoziti samo 80% količine, ki se je uvozila v letu 1939. Vse tovarne čokolade delajo zato v omejenem obsegu.

Cena čokolade se giblje sedaj med 38 in 40 din v trgovini na debelo, v detajlni trgovini pa je po 45 do 48 din. Luksuzne vrste so seveda primerno dražje.

Sladkorja imamo dovolj in njegova cena je stalna.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

31 — Hamburg: zdravilno rastline, zlasti poprova meta in kamilice, eterična olja, zlasti olje od divje poprove mote.

32 — Livorno: stavbeni les.

33 — Neully sur Seine: zastopniška tvrdka išče zvezo z našimi izvozniki naslednjih predmetov: jaje, zaklane perutnine, mesnih, ribjih in paradižnikovih konserv, gnjati, suhih češpelj, suhe povrtnine in drugih živil.

34 — Praga: kazein.

35 — Manchester: puh.

36 — Birmingham: zdravilne rastline (bolhač).

37 — Gdansk: ekstrakti in drevesna skorja za strojenje.

38 — Pariz: živila (posebno paradizniki), orehi, moka, mandeljni, živalska krma, pšenična slama.

39 — Praga: kazein in krvni albumin.

40 — Budimpešta: konoplja, lan, suhe češplje, tulje.

41 — New York: izvozna in uvozna družba išče zvezo z našimi izvozniki in uvozniki.

42 — Guatemala: cement, vino, likerji, ribje konzerve, oljčno olje, semena, papir, klobuki, emaljirana posoda, tuljel.

43 — London: pismeni papir.

44 — Teheran: ponuja se zastopnik našim izvoznikom za iranski trg za cement in druge proizvode.

45 — Port au Prince (Haiti): sirup, marmelada, mesne, povrtninske in sadne konzerve, suhe gobe, oljčno olje, soja, semena, morske in sladke ribe, suhomesnato blago, stavbeni les, emaljirana posoda, lesene hišne potrebščine.

46 — Curih: gobe vseh vrst, suhe in sveže.

47 — Carigrad: otroški vozički, igrače, stekleno blago, papir in papirni izdelki, leseni klinci, očala iz celuloida proti soncu, klobuki, okensko steklo, gumbi, čipke, žepni robci iz bombaža.

48 — Praga: mandoljaj, ribje konzerve, surovo sadje.

49 — Milan: tunin, bolhač v prahu in v evetju.

50 — Solun (Thessaloniki): proizvodi elektrotehnične industrije.

Interesenti naj se obrnejo na »Obaveštajni osek Zavoda za unapredjenje spoljne trgovine u Beogradu«, poštini predal 818 ali na »Delegacijo Zavoda za unapredjenje spoljne trgovine, Zagreb, Ilica 49/III., 2. stopnišče, ter naj pri tem navedejo tekočo številko povpraševanja oziroma ponudbe ter kraj, na katerega se povpraševanje oziroma ponudba nanaša.

Doma in po svetu

Bolgarski kralj Boris III. je praznoval 30. januarja svoj 47. rojstni dan, ki ga je vsa Bolgarska proslavila z iskrenim navdušenjem. Rojstnega dne bolgarskega kralja pa so se v toplih besedah spomnili tudi vsi večji jugoslovanski listi z zelo toplimi članki o kralju Borisu. Tako se je tudi pri tej priliki izkazalo, da je bolgarsko-jugoslovansko prijateljstvo realna stvarnost.

Nj. Vel. kralj Peter II. je daroval kakor prejšnja leta tako tudi letos za zimsko pomoč v Beogradu 100 tisoč din.

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle je daroval za zagrebske reveže še 100 tisoč dinarjev.

Poslaniki balkanskih držav v Beogradu so za sestanek Balkanske zveze dali »Politiki« posebne izjave: Turški poslanik Teflik Ka-

mil Koperler je izjavil: Kljub dogodkom na svetu se začena letni sestanek Balkanske zveze v ugodnih izgleh. Potovanja odgovornih državnikov so utrdila prepričanje, da je ideja miru, za katero je tako mnogo balkanskim narodom, otipljiva stvarnost. Ta uspeh je v veliki meri zasluaga vaše (jugoslov.) vlade, zlasti pa ministra Cincar-Markovića, ki mu rad dajem to priznanje ob začetku zasedanja Balkanske zveze.

Romunski poslanik Kadera je dejal: Razvoj sedanjih dogodkov in preizkušena modrost šefov in upraviteljev balkanskih držav me vedno bolj utrjuje v prepričanju, da je dejanska sila balkanskih držav pomemben faktor miru. Z optimizmom gledam na neprestane napore, da se ohrani sloga med sosedi v skupno korist vseh.

Grški poslanik pa je izjavil: Znanost je, da je B. Z. čvrst organizem, ki stalno prispeva k utrditvi miru. Zasnovana na jasnih načelih, predvideva sodelovanje vseh za ohranitev sporazuma in reda, ki je vodilna ideja vseh. Eminentne osebnosti, ki vodijo zun. politiko balkanskih držav, so najbolj dragoceno jamstvo, da bo delo, ki se bo izvršilo v Beogradu, pomemben činitelj za ohranitev miru.

Na seji gospodarskega odbora ministrov se je razpravljalo o zvišanju plač državnih nameščencev. Sprejet je bil sklep, da je treba predvsem zvišati plače nižjim nameščencem ter onim s številnimi rodbinami. Da bi zvišanje tudi kaj zaleglo, bo izdala vlada uredbo o kontroli cen, da bi s tem preprečila podražitev življenjskih potrebščin.

Bivši egiptski kralj Abas Hilmi je na svoji jahti prišel v Dalmačijo, kjer bo ostal čez zimo. Namesto spomenika kralju Aleksandru Zedinitelju bodo v Srem, Mitrovici postavili dom za stare all pa kmetijsko šolo.

Obnoveitev starega plemenitaškega konvikta je zaprosilo Društvo »Agrebcianov« v posebni predstavitvi na bana.

V Pirotu je prišla posebna komisija fin. ministrstva, ker da je tvornica za obutev »Tigara« zagrešila od 1. 1935. dalje davčno utajo za 10 milijonov dinarjev.

V Bački se mudita v zadnjem času francoska in nemška komisija, ki nakupujeta konje.

V Beogradu je že dalj časa občutno pomanjkanje premoga in drv, ki so zato v ceni zelo narasla. Sedaj primanjkuje v Beogradu tudi petroleja.

Družba Orient Line, ki je v začetku vojne ustavila prevoz naših izseljencev iz Napolja v Avstralijo in Novo Zelandijo, je zopet obnovila redno mesečno zvezo z obema deželama. V decembru je odšlo v Avstralijo in Novo Zelandijo 40 izseljencev, v januarju pa 12.

Papež Pij XII. bo imel 1. februarja govor v angleščini. Govor bodo oddajale vse angleške in večina ameriških postaj.

Inšpektor italijanskih čezmorskih čet De Bono ter gen. guvernir Libije Balbo sta si ogledala obrambne naprave na otoku Rodosu.

Mussolini je sprejel v svoji palači vrhovne poveljnike italijanskih utrjevalnih del ter protiletalske obrambe. Poveljniki so mu podali obširna poročila, s katerimi je bil Mussolini zelo zadovoljen. V kratkem bodo v Italiji vpoklicani rezervisti protiletalskih čet.

Belgijskemu parlamentu je bil predložen zakonski načrt o razpustu komunistične stranke.

Poljska vlada je objavila belo knjigo o položaju Poljakov na ozemlju, ki je zasedeno od Nemčije. V knjigi se trdi, da je bilo dosežaj Justificiranih že 18.000 poljskih intelektualcev.

Francoski general Weygand je prišel v Ankaru, nato pa se je odpravil v vzhodno Anatolijo ter proti kavkaški meji. Njegovemu potovanju pripisujejo izreden pomen.

Nemški poslanik pri Vatikanu je protestiral proti poročilom, ki jih je oddajal vatičanski radio o preganjanju Poljakov v Nemčiji. Vatikan je nemški protest zavrnil. Nemški uradni krogi izjavljajo, da je bilo sicer v resnici ustreljenih nekaj poljskih duhovnikov, toda samo takšni, ki so bili zaloteni z orožjem v roki.

V bližini Siegfriedove črte se je zgodila v Nemčiji železniška nesreča. Trčila sta dva vlaka, od katerih je eden vozil municijo. Nastale so številne eksplozije in je bilo mnogo ljudi ubitih.

Po uradnih podatkih je bilo v bližini angleške obale potopljenih že 114 nevtralnih ladij. Od teh je bila poplajena samo ena, ki je potovala v spremstvu angleških vojnih ladij.

Poljski učenjak Siedlecky je umrl v koncentracijskem taborišču v Dachhausenu.

Tako iz Francije ko tudi iz Anglije in iz drugih držav prihaja na Finsko neprestano pomoč tako v materialu ko tudi v moštvo. Kljub temu pa Finci še nadalje naglašajo, da je ta pomoč še nezadostna in da zlasti potrebujejo letala, ker je sovjetska premoč v zraku prevelika.

Sovjetski komisar za vojsko Vorosilov je v spremstvu višjih oficirjev pregledal fronto. Ministra spremljajo tudi posebni oddelki GPU, da skrbje za njegovo varnost.

Japonske oblasti so začele zopet izvajati proti britanski koncesiji v Tlencinu delno blokado, kot odgovor, ker je angleška bojna ladja preiskala japonski parnik in odvedla na njem potujoče nemške državljane.

Blizu Osake na Japonskem se je zgodila velika železniška nesreča. Vlak, ki je vozil delavce na delo, se je iz neznanega razloga iztiril, nato pa vnel 178 delavcev je pri tem izgubilo življenje.

Reka Themza je pred Londonom zamrznila, kar se je zgodilo zadnjč 1. 1814.

Mednarodni kovinski trg

Tendence na mednarodnem kovinskem trgu je bila pretekli teden slaba. Na njujorski borzi za kovine se je cena cinka znižala za 25 točk na 5'50 centa za libro. Cena svinca je ostala s 5'50 centa nespremenjena. Ker bo Angleška zvišala svoje zaloge kositra, računajo s tem, da bo ostala njegova cena na dosedanji višini, to je 45'62 centa v New Yorku. Baker je oslabil od 12'50 na 12 centov, računajo pa, da se bo njegova cena zopet dvignila, ker je povpraševanje živahno. Notranje angleške cene, ki jih je vlada določila 18. decembra 1939., se še niso spremenile. Borza za kovine je v Londonu še nadalje zaprta.

Šivalni stroji
s tovarniško garancijo
Trgovci popusti!
SPLOŠNA TRGOVSKA
d. z. o. z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta 33

KNJIGOVESNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE
reg. zadr. z o. zav.
LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6
*
Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štracice, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjžižice, risalne bloke itd.